

مطبعه و محل اداره :

جفبال اوغلنده امنيت
صندوغى جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۵ نومبر

مشتاقنامه صراط مستقيم

افطار :

مسلكه زده و افق آثار
جذبہ مع الممنونيه
قبول اولنور

درج ايدلمه ين آثار اعاده اولنماز

دينه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبيات ، تاريخ ، سياسيات ، و بالخاصه احوال و مشورہ اسلاميه در بحث ايدرو هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلى

صاحب و مؤسسلى :

در سعادتده نسخہ سى ۵۰ پاره در

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب
تاريخ تأسيسى

قيرلمه دن مقوا بورو ايله كوندريلىر سه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکى	التى آيلنى	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتىجى جلد

۷ ربیع الاخر پنجشنبه ۲۱ نيسان ۳۲۷

عدد : ۱۳۹

بیروتده معارف اجنبیه

تأثیرات و نتایجی

بیروت ، ۱ نisan ۱۳۲۷

بیروتده الیوم الك ایلری کیدن اجرای فعالیت ایدن آمریقان پروتستان مؤسسسه سی ، تعبیر معروفیه « کلیه » سی در . پك ایی بیله مزسه مده فرماننده یالکیز طب تحصیلنه ماذون اولان بو مؤسسسه اون بش قدر معظم بناده سکیز شعبه تدریسیه به منق ممدرد . مملکتیزك بر جوق طرفلرینه داغیلیمش ، الك هجرا یرلرنده بیله اهمیتلی مؤسسات آجتش اولان آمریکا پروتستان جمعیتلرینك بالطبع الك مقدس وظیفه لری پروتستانلغك نشر و تعدیجی در . بیروتده ده هرشیدن اول بوکالیشیلیمق لازمدر . حریت وجدان الك مقدس و محترم برحق . اسلامیت اساساً بونی قبول ایتمش . مشروطیتله اداره اولنان بر حکومتك تبعه سنده کی حریت شخصیه نك الك ضروری و طبیعی بر نتیجه سی . فقط بزم و منطقك بویله قبول ایتدیكمز حریت وجدانیه یی بو « کلیه » وسائر مؤسسات ناصل تلقی و دیکرلری قارشلی ناصل استعمال ایدیور ؟ آراده باشقه شیلر وار . عثمانلیغه ، اسلامیتده شدتله تعلقی بولونان مسئله لر وار که تأثیرات و نتایجی اعتباریله پك اهمیتله نظر تدقیق و مطالعه به آلمغه لایقدر .

علی الخصوص « کلیه » به بیروتدن و سوریه دن ، مملکتك سائر طرفلرندن کلن عثمانلی یاورولری آراسنده کوچوک بویوک اطفال اسلامیه ده بولونیور . وغالباً اسلاملر ده ا جوق بورایه رغبت ایدیورلر . بورالری کبی عقیق یرلرده اساساً اطفالک ، اسلامیه نك آلدقلى تربیه عثمانیه پك ضعیف و مشکوکدر . باقیکیز کلیه بزم برحق محترم اولارق طانیدیغمز حریت وجدانیه یی ناصل آکلایور و مؤسساتنده ناصل استعمال ایدیور ؟ هیچ بر اسلام جوجفی یوقدر که کندی کندی کندی کلیسایه کیمه یی ، روحانی آیینلره اشتراکی عقلانه کتیرسین و آرزو ایتسین . فقط بوراده - جزویتلر ده ده بویادر - اونلر جبراً کلیسایه سوق و آیینه اشتراک ایتدیریلیور . مداومین لیلی ونهاری در . لیلی خرستیان طلبه کبی اسلاملر ده هر کون ، بالخاصه ، بازار کونلری صباح و بعد الظهر ، آقشام کلیساده اثبات وجوده و آیین روحانی به اشتراکه مجبوردر ؛ علی العموم نهاری طلبه ایسه بازار کونلری مستثنا اولمق اوزره صباحلین درسله باشلانمازدن اول واقشام ختامندن صکره ایکی دفعه کلیساده بولونمغه و کذا آیینه اشتراکه مجبوردر . بونک عکسندده حرکت ، حریت وجداندن و اسلامیتدن بحثک جزاسی طرددر . زواللی حریت وجدان باشقه لری طرفندن هر کون باشمزه قاقیلدیغک حالده یینه اوزر طرفندن ناصل تجاوزلره اوغرایورسک ، بدبخت حق مقدس .. بر اسلام جوجوخی یاواش یاواش بوکا آلیشیور ، کندنجه براعتیادحالی آلیور . او آیینلر ، مناظر روحانیه ، موعظه لر ، حزین نغمه لر ، ارغنونلرک علوی صدالری . بوتون بونلر اولیه جاذب و جالب و روحی یاواش یاواش بر غشا ایله صاریجی شیلردر که بر غراموفون پلاقی

قدر صاف و بیاض و هرشیئی انطباعه حریص بر جوجق دماغنده نه ایزلر براقه بیلیرلر . بورالرده عثمانلی جوجقلره مملکتلری حقنده هیچ معلومات و یرلر . منسوب اولدقلى مملکتلره کوره دیوارلر مثلاً آمریکا ، فرانسه خریطه لر یله مزیندر . جوجق احتمالک اوقطعه لری مکملاً تعریف ایده بیایر ده بالفرض بیروتدن استانبوله ناصل کیدیله جکنی بیله مز . [بیروتده نه تحف شیلر واردر . هانی شره کون بر جوق یایغرمز قویاران « المفید » غزنه سنی دولدران محررلر ، جوجوقلر یوقی ، ایشته بونلردن بری « قاولا » نر ده اولدیغی ، بر عثمانلی قصبه سی ایسه هانکی ولایتیه تابع بولوندیغی قضاسنده بر درلو بوله مامش ده دیکر بر بیله نه صورهرق اوکرنمش .] میسیونرلرله و مکتبک معلملریله کوروشوکیز . آغزلرندن بال آقار . انسانیتدن کرى قالمش یرلری تمدین ونور عرفانله تزینندن بشقه شیلردن بحث ایتزلر . سیاسیات ، او ، هیچ قابلمی ؟ بونی دوشونمزلر بیله . لیکن اقوال ایله افالده نه قدر مبانیت واردر . بونلر اساسده بزم عثمانلیغمزه ، اسلامغمزه دشمندر . هپ اونک علیهنده چالیشیورلر .

ایشته دیدیکم کتابک الک مهم فصلنک صحیفه لری بوراده و امثالنده یازلمشدر . او دماغلر بورالرده اشباع ایدلمش ، اوروخلر بورالرده ده کیشیدرلمش و برطوپک آغزلندن چیقان تخریب دانه لر کبی عثمانلیق بنیه عمومیسنه فیر لاتیلمشدر و بو عملیات هر کون دوام ایدیور . بوکوزده او مؤسساتده بولونان عثمانلی یاورولری یارین شیمدی قارشیسندده بولوندیغمز کتابک فصلنده کی صحیفه لره ده - بر جوقلرینی علاوه ایده - جکدر . بونی یایان یالکیز آمریکا « کلیه » سی دکل . باشقه مؤسسسه لرده کندی حسابلرینه صرف مساعی ده قصور ایتمیورلر . فقط بن بوکونک موقعی ، فعالیتی ایله الک زیاده نظر دقتی جلب ایدن اونى مثال اوله رق آلدیم . « کلیه » نك تأثیرات سیاسیه سی ده وار . کندی فعالیتنه انضمام ایدن دیگر قوتلر سایه سنده الیوم علی الخصوص جبل لبنان درزیرلنده آنغلو - ساقسونلغک انکایز عصارة حیاتیه سنده قارشلی بر میل و محبت توجه حاصل اولمشدر . واقما مقاصد سیاسیه طوغرودن طوغرویه اجرای فعالیت ایتمیور . لیکن بوتون انسانی ، دینی ، علمی مقصده لر آلتنده بالضروره اوده مند مجدر . خرستیانلری پروتستان یایمق ایچون واسع پروپاگاندا لری وار . له الحمد اسلاملردن بر پروتستان اولمش یوقسه ده تأثیرلریله اسلاملق و عثمانلیغی اونوتمش بر جوقلری مشهور .

فرانسز قتولیک و جزویت مؤسساتی پروتستانلر قارشیسندده اسکی اهمیتلرینی غیب ایدیورلر . مع مافیه هر حالده تأثیرلری مهمدرو اثرلری پك چوقدر . جزویتلر مقاصد دینی دن باشقه آچیقندن آچیفه مقاصد سیاسیه ایله مشغول کورونویورلر [*] بالطبع قتولیکلر

[*] کچنلرده برفرانسز قومپانیاسی بیروتده یینه برفرانسز محررینک « اوژنه سو » نك سرسری یهودی رومانندن آلمش بر پیه سنی اوینادی . بو ، مناقشه سی حالا دوام ایدن پك مهم بر حادثه اولدی . رومانک و پیه سک موضوعی جزویتلک علیهنده ایش . دائرة حکومتک قرینده اسکی بر تیاتروده وضع صحنه تماشا ایدیله جکی کیجه ده بیروتده بر باشقه لری ، فوق العاده لک مشهور دی . پولیس

ایشته « بیرونده معارف اجنبیه » تأثیرات نتایجی . دها زیاده لافه محل یوق . حتی احتمال که لزومند فضل اولان بو قدری شدتله عثمانلیک نظر دقتی جلبه کافیدر . هیچ بر طرفندن ده سوء تفهیمه حاجت و حق یوق . کیمسه نك حقنی ، مساعی و فعالیتنی ، آله ایستدیکر نتیجه بی مؤاخذم ایتک ایسته میورز . قلمزده عثمانلیک ایچون چار پیور . شکایتمز . تالماتمز . خطا بلرمز ، کندیمز و عثمانلیک مزه عائددر . عادتا کندی خطا لمزدن شکایت و کندی سیئاتمزی تشریح ایتمش اولیورز . ائک صمیمی مقصدمز عثمانلیک حق مشروعی بو کون اونک مقدراتنی آلارینه آلانلردن دعوا ایتک در .

احمد شریف

هامش :

بیرونده کی آمریکا پروتستان مؤسسه سی « مدرسه کیه انجلیه » حقیقه کندیسله علاقه دار اولمیان پک بی طرف بعضی لرلردن استحصال ایتدیکم معلوماتک ، وثائقده بوراده قید و اشارتی فائده دن خالی بولیورم :

یوقاریده سویلادیکم وجهله بومؤسسه ۱۲۷۳ تاریخ رومیسنده بیروته بر هیئتله کلن « دایال باس » نامنده آمریقالی بر میسیونرک همیتله « المدرسه الکلیه السوزیه الانجلییه » نامیه بر مکتب صورتنده تاسیس ایرلمشدرکه حکومت سنیه نك اعطا ایتدیکی فرمانده « طیه » دییه محرردر .

مقصد تاسیس سوریه ده علی العموم اهالی آراسنده پروتستانلی نشر و تعمیمدر . دیکرلری تفرعات و بومقصد تسمیل ایلایه جک وسائط قیلندن عد ایدیلور . الیوم ظاهراً معلمین و مأمورین سیاسیاتدن محتجب کی کورونورلر ، بوندن هیچ دم اورمازلر . لکن آثار و نتایج کندیلرینی تکذیب ایلار .

مؤسسه نك « حما ، حمص ، حیدا سوق الع ، رب ، طرابلس شام » کی میسیونرک نقطه نظرندن غایت مهم برلرده تدریساتی اعدادی درجه سنده اولمق اوزره شعبه لری واردر . بو شعبه لرده اورالرده مقاصد معلومه ایچون صرف مساعی و فعالیت ایدرار .

مؤسسه ده علی العموم حریت وجدانییه ناصیل تجاوز و بتون طلبه نك جنس و مذهب تفریق ایدلمکسزین ناصل کلیسایه سوق و آینه اجبار ایدلدیکنی سوله مشدم ۱۹۰۸ سنه سنده بو حادثه دولایسیله اسلام طلبه مؤسسه نك بوجبر واستبدادی علمیه قیام ایتدیلر : اوسنده برکون طرابلس شامده کی شعبه نك مدیری بیروته کلدی و بازار کیجه سی « کلیه » ده بر وعظه و یردی بو خطبه سنده بر چوق شیلردن بحث ایدیور . و علی الخصوص اسلامیت علمیه بولونویوردی . ایشته بو کاکارشی کلیساده حاضر بولونان اسلام طلبه ده حسیات دینی و ملیه غلبان ایتدی و اوکیجه دن اعتباراً مراسم دینییه عدم اشتراک قرار و یردیلر . « کلیه » نك تعطیلنه آتی آی قالمشدی . بوقیام سایه سنده بو مدت ظرفنده اسلام طلبه کلیسایه کیتمدی . فقط ۱۹۰۹ سنه سنده مکتبک کشاد و قبول زماننده

و مارونیلر اوزرنده صوک درجه ده حائز تأثیردرلر . ذاتاً بونلرک هر شیدن اول فرانسولق ارانه ایتدکلری کال تأثرله کورولویور . (لایق) و سائر فرانسز جمعیتلر نك دها معتدل بر سنلک اختیار ولایق جمعیتک جزویتلرله حال رقابتده بولوندیغی محسوسدر . مع مافیه بیرونده پک قدیم و تاریخی اولان فرانسز نفوذ و تأثیری هر شیده شدتله کندیسنی کوستیرر . کوکلری هنوز صاغلامدر .

روسلر مساعی و فعالیتلرینی دها زیاده ملحقاته و اورتودو قسطنطنیه حصر ایتدکلرندن مرکزده او قدر حائز اهمیت دکلدلر . ملحقاته علی الاکثر معلملری و مأمورلری عثمانی اولمق اوزره آلتش یتمش مؤسسه یه ، مکتبه مالکدرلر . بو مؤسسعاتی اداره ایدن جمعیت پترسبورغده روس غراندوقلرندن برینک تحت ریاست و اداره سنده بولونیور . مکتبلره مداوم طلبه نك دیپلومالری بو جمعیت طرفندن پترسبورغده تنظیم و حکومت عثمانیه جه تصدیق ایدیلور . بالخاصه اورتودو قس خریستیانلر اوزرنده تأثیرلری پک شدتلی در . اولرده کندیلرینی هر شیدن اول روس عد ایدیلورلر . یونان پروپاگاندا لری ماکیدونیاده و روم ایلیده روملر اوزرنده نه یامیش ایسه همان بوراده ده روس جمعیتی اورتودو قسلر اوزرنده اونی یامشدر دینه بیلیر .

صکرا المان و ایتالیان مؤسسعاتی کلیور . بونلر هنوز دیکرلری درجه سنده حائز اهمیت بر موقع اشغال ایتدیور و شیمیدین دها زیاده کندی تبعه لریله مشغول کورونیورلر . مع مافیه هر حالده اونلرکده وظیفه لری و تأثیرلری وار .

وژاندارمه تیاتروی تحت محافظه آلتش کیدی . و تیاترو دولور ، طاشاچق برحاله کلیوردی . او یونه باشلاندى ، جزویت مؤسسانه منسوب بعض طلبه نمایش باقی ایسته دیلر . شیشه لر ایچنده اولجه حاضر لانتش فنا قوقولر نشر ایدن برصوی تیاترو ایچنه صاچدیلر . بونلردن بریسی حادثیه برنک سیاسی و یرمک املیه فرانسز باغغی صافلادی . ضابطه کال انتظام و اعتداله مداخله و مقصدلری او یونی منع ایتک اولان بو شیاری و چیلغین ، مع مافیه لندن بر شی کلز طلبه دن یکرمی اوتوزینی و خارجه قیافت رهبانیه سی آلتنده فشنکله ملو بر روولورله مسلح بر روحانی در دست ایدره ک حکومت کورتوردی و او یونه هیچ بر طرفدن ممانعت ایدیله میهرک حر و متندن بر حکومتک انتظارهایه و صباتی آلتنده حر بر مملکتک سربست اهالیسی کال حریتله پیه سی تماشا ایتدی . بو اساساً متعصب اولیانلرله ژدویتلر آراسنده بر مجادله ایش . لکن حکومت بی طرفدر ، مدنی بر حکومت بلاسبب بر تیاتروی منع ایدره من و ایشته بویه قوه ضابطه سیله حمایه ایلهر . بن بونی بر حادثه مهمه اوله زرق تلقی ایدرم : بالخاصه اهالی اسلامیه ماهیتنی پک آبی تقدیر ایتدکلری بو منظره یه قارشی بویوک بر سکینت و تربیه ، اعتدال و پک بویوک درایت ابراز ایتدیلر . بولیسک ، ژاندارمه نك ، حکومتک وضعیت نازک و مدنییه سی ، متاتی ، انتظامی ایسه سکوتله کچشدیریلهمه ز . قوه ضابطه ده بودرایت و متاتی کورمک بزم ایچون بر بشاردنر . بو وطنه علاقه دار اولان هر عثمانلیک قلبنی شیشیرمه لی در . حقایقه و قوفلرینی ادعا ایدنلر جزویتلرک بو نمایشدن اصل مقصدلرینی شویله تفسیر ایتک ایسته یورلر : مملکتلرنده کی موقعلری صارصیلان جزویتلره بیرونده سنه ده اون بیک ایرا و یرن فرانسه بونک نصفی کسه رک غالباً « لایق » جمعیتنه تخصیص ایتمش . شیمدی جزویتلر بو او یونی منع ایتک صورتیه مملک عثمانیه ده و حکومت عثمانیه نزدنده حائز تأثیر و قوت اولدقلرینی کوسترمک و بوصورتله ده کیدن بش بیک لیرایی تکرار اله ایتک ایسته یورلرلمش . مع مافیه بو بر روایتدر .

اصل مؤسسی دو قنور « دانیال بلس » سکنز سنه مقدم تقاعد اولمشد. الیوم طقسان بش یاشنده بر پیر اولان بوذات کچن سنه ادمبورغه انعقاد ایدن میسیونر قونفره سنده اثبات وجود ایچون بیروتدن ایرلش وقونفره نك ختامندن صکره نویورقده اختیار اقامت ایتمشد. تقاعدندن بری موقع ریاستده اوغلی « هاروارد بلس » بولونویور.

مؤسسه لیلی ونهاری طایفه سندن بر اجرت آلیور. معافیته اونك عظمت و وسعتته قارشى بوهیچندر. هر حالده جمعیتدن بیوک فداکارلقلر اختیار ایدلیدی آشکارد.

(طنین) ۱. ش

(واتیقان کتبخانه سنده کی آثار اسلامیة)

۳۴- علم الکواکب والعناصر در علم نجومندن سعدونحسن ایامندن طالعدن ابجد حسابندن باحث آچیق نسخ خطیه برکتابد.

۳۵- دعا مجموعه منی بعض نوافل نمازندن بحث ایدر و بر جوق طلسملری حاویدر.

۳۶- تقویمدر اسکی ایران سنه لرنندن بر طاقم اشکالی حاوی خسوف و کسوفندن بحث ایدر.

۳۷- راز نامه در سلطان مراد بن سلیم بن سلیمان خان نامه تألیف ایدلش حکایات لطیفه ایله مملو و حافظ شیرازینک دیوانندن تفأل اوزره چوق فصللری و مثاللری حاوی و حافظ شیرازینک کراماتی بیان ایدر. باشندن بر قاج صحیفه مفقوددر غایت کوزل ثلث یازیلی تاریخی نامعلوم.

۳۸- علم حسابندن بر مجموعه و بعض اعلانات شرعیه نك صورتی حاوی و براز مسائل فقهیه دن بحث ایدر انشا دیوان یازیسيله یکیکچری اغارینه توضیه وزرات فرمانی صورتلری موجوددر.

۴۰- پترودللا واله طرفندن ترکیجه اوکرنمک ایچون علم صرفدر ایتالیان ولاتین لساننه واقف اولانلره عثمانی لسانی اوکرنمک ایستینلره حسن خط ایله یازلمشدر سنه میلاد بیک آلتی یوز قرق طقوز تاریخنده تألیف ایدلش بیوک بر جلد کتابدر هر کله نك یاشنده ایتالیانجه لاتینجه معناسی واردد الف به دن باشلار خلاصه اوچیوز سنه مقدم یازلمش بر صرف ترکیدر.

۴۱- مختصر علم حالدر بش وقت نمازی جمیع ارکانیه دعا لریله بیان ایدر.

۴۲- سریانی عربجه دن ترجمه صرف و نحو و ترکیه اصول تکلم.

روما سفارت سنیسی امامی

هاشم ولی

اداره اسلام طلبه نك پدروولیرینه مطبوع برر ورقه کوندره نك چوققرینك درام وقبولی آنجق کلیسایه دراملرینه متوقف اولدیغی، بیلدیردی. قسم اعظمی طبیعی قبول ایتدیلر و او وقتدن بری بو منوال اوزره دوام ایلدیلر.

بیروت مؤسسه سنده « کلیه » ده آلتش بش معلم اجرای وظیفه ایله مشغولدر. طلبه نك اکثریتی عربلر تشکیل ایدر. اسلاملردن بشقه مملکتک جهات سائر سندن ؛ اناتولیدن ؛ جزائر بحرسفیددن و یونانستاندن گلش روم ، ارمنی ، موسوی طلبه ده آز دکلدن. حتی هندستاندن ، چیندن ، روسیه دن گلش طلبه دخی موجوددر. الیوم طلبه نك عددی (۸۹۰) دو قوز یوز قدره بالغ اولمقددر.

« کلیه » ده تدریسات شویله سکنز شعبه یه منقسمدر : (۱) استعدادیه . (۲) علمیه . (۳) تجاریه . (۴) طبیه . (۵) اجزاجیلیق . (۶) دیشجیلک . (۷) خسته باقیجیلغی . (۸) آثار عتیقه مقدسه (فیلولوجیا)

« کلیه » نك مختلف بنالری نك تقسیمات ، محتویات و مشتملاتی ایسه شویله در :

(۱) بیوک بنسا : اون بش بیک جلدیه قریب (۱۴۹۰۰) کتابه مالک کتبخانه ، قوننرانس سالونلری ، درسخانه لر ، ارسن قاتده یاتاقخانه لر.

(۲) طبیه بناسی : ایکی بیوک اوطه ، باقتریولوژی لابوراتواری ، معارض تشریحیه و جراحیه سالونلری . (۳) رصدخانه .

(۴) رئیسک اقامتگاه خصوصیی . (۵) علوم تجاریه بناسی : درسخانه لر ، یاتاقخانه لر ، قبول سالونی ، آشانی قاتده طماخانه ایله مطبخ .

(۶) اجتماعات و احتفالات عمومیه ایچون سالون یعنی کلیسا . (۷) علوم و تدقیقات کیمیویه بناسی : درت واسع لابوراتوار .

(۸) کوچوک چوققره مخصوص ابتدائی مکشب بناسی . (۹) باقتریولوژی تجارینه مخصوص کوچوک بر بنا .

(۱۰) اعدادی بناسی : (۱۱) عموم یاتاقخانه لر بناسی . (۱۲) علوم طبیعی موزمسی ، (۱۳) خسته خانه نسای . (۱۴) خسته خانه اطفال . (۱۵) عملیات جراحییه مخصوص خسته خانه .

اصول تدریس بالطبع ک بسیط و عملی بر صورتده در . هر صنفک بش ، اتیدن زیاده درسی یوقدر . اودرسلر هر کون تدریس و تکرار اولنور .

« کلیه » ده طبیعی ک زیاده انکلیزجه یه اهمیت ویریلر . بوندن باشقه فرانسه زجه ، عربجه ، لاتینجه ، رومجه و « تورکجه » ده تدریس ایدیلر سده بو صوک لسانک هیچ اهمیتی یوق کبی در. اساساً تورکجه معلمکننده لسانک غوامضنه عدم وقوفی معلوم بر ذات بولوندوریلور .